
**Evrokod 8: Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij –
1. del: Splošna pravila, potresni vplivi in pravila za stavbe**

Eurocode 8: Design of structures for earthquake resistance –
Part 1: General rules, seismic actions and rules for buildings

Eurocod 8: Calcul des structures pour leur résistance aux séismes – Partie 1:
Règles générales, actions séismiques et règles pour les bâtiments

Eurocode 8: Auslegung von Bauwerken gegen Erdbeben – Teil 1: Grundlagen;
Erdbebenein-wirkungen und Regeln für Hochbauten

SIST EN 1998-1:2005

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/0d5aa4bf-9d77-46eb-bace-41f94c191d88/sist-en-1998-1-2005>

ICS   91.120.25

Referenčna oznaka
SIST EN 1998-1:2005 (sl)

Nadaljevanje na straneh od II do IV in od 1 do 188

NACIONALNI UVOD

Standard SIST EN 1998-1 (sl), Evrokod 8: Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – 1. del: Splošna pravila, potresni vplivi in pravila za stavbe, 2005, ima status slovenskega standarda in je istoveten evropskemu standardu EN 1998-1 (en), Eurocode 8: Design of structures for earthquake resistance – Part 1: General rules, seismic actions and rules for buildings, 2004.

NACIONALNI PREDGOVOR

Evropski standard EN 1998-1:2004 je pripravil tehnični odbor Evropskega komiteja za standardizacijo CEN/TC 250 Konstrukcijski evrokodi, katerega tajništvo je v pristojnosti BSI

Slovenski standard SIST EN 1998-1:2005 je prevod evropskega standarda EN 1998-1:2004. V primeru spora glede besedila slovenskega prevoda v tem standardu je odločilen izvirni evropski standard v angleškem jeziku. Slovensko izdajo standarda je pripravil tehnični odbor SIST/TC KON Konstrukcije.

ZVEZA Z NACIONALNIMI STANDARDI

V standardu SIST EN 1998-1:2005 pomeni sklicevanje na evropske in mednarodne standarde, ki je vključeno v ta evropski standard, sklicevanje na enakovredne slovenske standarde, npr.:

EN 1990 pomeni SIST EN 1990.

NACIONALNI DODATEK

V skladu s standardom EN 1998-1:2004 bo pripravljen nacionalni dodatek k standardu SIST EN 1998-1:2005. Nacionalni dodatek vsebuje alternativne postopke, vrednosti in priporočila za razrede z opombami, ki kažejo, kje se lahko uveljavi nacionalna izbira. Zato bo nacionalni dodatek SIST EN 1998-1:2005/A101 vseboval nacionalno določene parametre, ki jih je treba uporabiti pri projektiranju stavb in gradbenih inženirskih objektov, ki bodo zgrajeni v Republiki Sloveniji.

Nacionalna izbira je v EN 1998-1:2004 dovoljena v: [SIST EN 1998-1:2005](https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/0d5aa4bf-9d77-46eb-bace-41f94c191d88/sist-en-1998-1-2005)

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/0d5aa4bf-9d77-46eb-bace-41f94c191d88/sist-en-1998-1-2005>

1.1.2(7)

2.1(1)P

2.1(1)P

3.1.1(4)

3.1.2(1)

3.2.1(1), (2), (3)

3.2.1(4)

3.2.1(5)

3.2.2.1(4), 3.2.2.2(1)P

3.2.2.3(1)P

3.2.2.5(4)P

4.2.3.2(8)

4.2.4(2)P

4.2.5(5)P

4.3.3.1(4)

4.3.3.1(8)

4.4.2.5(2)

4.4.3.2(2)
5.2.1(5)
5.2.2.2(10)
5.2.4(1), (3)
5.4.3.5.2(1)
5.8.2(3)
5.8.2(4)
5.8.2(5)
5.11.1.3.2(3)
5.11.1.4
5.11.1.5(2)
5.11.3.4(7)e
6.1.2(1)
6.1.3(1)
6.2(3)
6.2(7)
6.5.5(7)
6.7.4(2)
7.1.2(1)
7.1.3(1), (3)
7.1.3(4)
7.7.2(4) <https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/0d5aa4bf-9d77-46eb-bace-41f94c191d88/sist-en-1998-1-2005>
8.3(1)
9.2.1(1)
9.2.2(1)
9.2.3(1)
9.2.4(1)
9.3(2)
9.3(3)
9.3(4), preglednica 9.1
9.5.1(5)
9.6(3)
9.7.2(1)
9.7.2(2)b
9.7.2(2)c
9.7.2(5)
10.3(2)P

iTeh STANDARD PREVIEW (standards.iteh.ai)

[SIST EN 1998-1:2005](#)

OSNOVA ZA IZDAJO STANDARDA

- privzem standarda EN 1998-1:2004

PREDHODNE IZDAJE

- SIST ENV 1998-1-1:2000, Eurocode 8 – Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – Del 1-1: Splošna pravila – Potresna obtežba in splošne zahteve za konstrukcije
- SIST ENV 1998-1-1:2000/D1:2001, Eurocode 8 – Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – Del 1-1: Splošna pravila – Potresna obtežba in splošne zahteve za konstrukcije – Dopolnilo 1
- SIST ENV 1998-1-2:2000, Eurocode 8 – Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – Del 1-2: Splošna pravila – Splošna pravila za stavbe
- SIST ENV 1998-1-2:2000/D1:2001, Eurocode 8 – Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – Del 1-2: Splošna pravila – Splošna pravila za stavbe – Dopolnilo 1
- SIST ENV 1998-1-3:2000, Eurocode 8 – Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – Del 1-3: Splošna pravila – Posebna pravila za različne materiale in elemente
- SIST ENV 1998-1-3:2000/D1:2001, Eurocode 8 – Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – Del 1-3: Splošna pravila – Posebna pravila za različne materiale in elemente – Dopolnilo 1

OPOMBE

- Povsod, kjer se v besedilu standarda uporablja izraz "evropski standard", v SIST EN 1998-1:2004 to pomeni "slovenski standard".
- Nacionalni uvod in nacionalni predgovor nista sestavni del standarda.
- Ta nacionalni dokument je istoveten EN 1998-1:2004 in je objavljen z dovoljenjem SIST EN 1998-1:2005

CEN
Rue de Stassart 36
1050 Bruselj
Belgia

This national document is identical with EN 1998-1::2004 and is published with the permission of

CEN
Rue de Stassart, 36
1050 Bruxelles
Belgium

Slovenska izdaja

**Evrakod 8: Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij –
1. del: Splošna pravila, potresni vplivi in pravila za stavbe**

Eurocode 8: Design of
structures for earthquake
resistance –
Part 1: General rules, seismic
actions and rules for buildings

Eurocod 8: Calcul des structures
pour leur résistance aux
séismes – Partie 1: Règles
générales, actions sismiques et
règles pour les bâtiments

Eurocode 8: Auslegung von
Bauwerken gegen Erdbeben –
Teil 1: Grundlagen; Erdbebenein-
wirkungen und Regeln für
Hochbauten

**iTeh STANDARD PREVIEW
(standards.iteh.ai)**

Ta evropski standard je CEN sprejel 1. aprila 2004.

Članice CEN morajo izpolnjevati notranje predpise CEN/CENELEC, s katerim je predpisano, da mora biti ta standard brez kakršnihkoli sprememb sprejet kot nacionalni standard. Najnovejši seznamo teh nacionalnih standardov z njihovimi bibliografskimi podatki se na zahtevo lahko dobijo pri Centralnem sekretariatu ali katerikoli članici CEN.

Ta evropski standard obstaja v treh izvirnih izdajah (angleški, francoski in nemški). Izdaje v drugih jezikih, ki jih članice CEN na lastno odgovornost prevedejo in izdajo ter prijavijo pri Upravnem centru CEN, veljajo kot uradne izdaje.

Članice CEN so nacionalni organi za standarde Avstrije, Belgije, Cipra, Češke republike, Danske, Estonije, Finske, Francije, Grčije, Irske, Islandije, Italije, Latvije, Litve, Luksemburga, Madžarske, Malte, Nemčije, Nizozemske, Norveške, Poljske, Portugalske, Slovaške, Slovenije, Španije, Švedske, Švice in Združenega kraljestva.

CEN

Evropski komite za standardizacijo
European Committee for Standardisation
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Centralni sekretariat: Rue de Stassart 36, B-1050 Bruselj

VSEBINA	Stran
Predgovor.....	9
Ozadje programa evrokodov.....	9
Status in področje veljavnosti evrokodov.....	10
Nacionalne izdaje evrokodov	10
Zveze med evrokodi in harmoniziranimi tehničnimi specifikacijami (EN in ETA) za proizvode.....	11
Dodatne informacije o EN 1998-1	11
Nacionalni dodatek k EN 1998-1	11
1 Splošno	14
1.1 Vsebina	14
1.1.1 Vsebina EN 1998	14
1.1.2 Obseg EN 1998-1.....	14
1.1.3 Nadaljnji deli EN 1998	15
1.2 Zveze s standardi.....	15
1.2.1 Splošni referenčni standardi	15
1.2.2 Referenčni predpisi in standardi	15
1.3 Predpostavke.....	16
1.4 Razlike med načeli in pravili za uporabo	16
1.5 Izrazi in definicije	16
1.5.1 Izrazi, skupni za vse evrokode	16
1.5.2 Dodatni izrazi, ki se uporabljajo v EN 1998	16
1.6 Simboli	17
1.6.1 Splošno	17
1.6.2 Dodatni simboli, uporabljeni v poglavjih 2 in 3 v EN 1998-1.....	17
1.6.3 Dodatni simboli, uporabljeni v poglavju 4 v EN 1998-1.....	18
1.6.4 Dodatni simboli, uporabljeni v poglavju 5 v EN 1998-1.....	18
1.6.5 Dodatni simboli, uporabljeni v poglavju 6 v EN 1998-1.....	21
1.6.6 Dodatni simboli, uporabljeni v poglavju 7 v EN 1998-1.....	22
1.6.7 Dodatni simboli, uporabljeni v poglavju 8 v EN 1998-1.....	24
1.6.8 Dodatni simboli, uporabljeni v poglavju 9 v EN 1998-1.....	24
1.6.9 Dodatni simboli, uporabljeni v poglavju 10 v EN 1998-1	24
1.7 Enote SI	25
2 Zahtevan odziv in merila za izpolnitve zahtev	26
2.1 Osnovni zahtevi	26
2.2 Merila za izpolnitve osnovnih zahtev	27
2.2.1 Splošno	27
2.2.2 Mejno stanje nosilnosti	27
2.2.3 Mejno stanje uporabnosti	28
2.2.4 Posebni ukrepi	28
3 Značilnosti tal in potresni vpliv	30

3.1 Značilnosti tal	30
3.1.1 Splošno	30
3.1.2 Identifikacija tipa tal	30
3.2 Potresni vpliv	31
3.2.1 Potresna območja	31
3.2.2 Osnovni prikaz potresnega vpliva	32
3.2.3 Alternativne oblike predstavitev potresnega vpliva	37
3.2.4 Kombinacija potresnega vpliva z drugimi vplivi	38
4 Projektiranje stavb	39
4.1 Splošno	39
4.1.1 Vsebina	39
4.2 Značilnosti potresnoodpornih stavb	39
4.2.1 Osnovna načela pri zasnovi	39
4.2.2 Primarni in sekundarni potresni elementi	40
4.2.3 Merila za pravilnost konstrukcije	41
4.2.4 Kombinacija koeficientov za spremenljive vplive	44
4.2.5 Kategorije pomembnosti in faktorji pomembnosti	45
4.3 Analiza	45
4.3.1 Modeliranje	45
4.3.2 Vplivi naključne torzije	46
4.3.3 Metode analize	46
4.3.4 Račun pomikov	55
4.3.5 Nekonstrukcijski elementi	56
4.3.6 Dodatni ukrepi za okvire z zidanimi polnilimi	57
4.4 Preverjanje varnosti	59
4.4.1 Splošno	59
4.4.2 Mejno stanje nosilnosti	59
4.4.3 Omejitev poškodb	63
5 Posebna pravila za betonske stavbe	64
5.1 Splošno	64
5.1.1 Področje uporabe	64
5.1.2 Izrazi in definicije	64
5.2 Načini projektiranja	65
5.2.1 Sposobnost sipanja energije in stopnje (razredi) duktilnosti	65
5.2.2 Vrste konstrukcij in faktorji obnašanja	66
5.2.3 Merila za projektiranje	68
5.2.4 Preverjanje varnosti	71
5.3 Projektiranje v skladu z EN 1992-1-1	71
5.3.1 Splošno	71
5.3.2 Materiali	71
5.3.3 Faktor obnašanja	71

5.4 Projektiranje za stopnjo duktilnosti DCM	72
5.4.1 Geometrijske omejitve in materiali.....	72
5.4.2 Projektni učinki vplivov (projektne notranje sile).....	73
5.4.3 Preverjanja mejnih stanj in konstruiranje.....	77
5.5 Projektiranje za stopnjo duktilnosti DCH	87
5.5.1 Geometrijske omejitve in materiali.....	87
5.5.2 Projektni učinki vplivov (projektne notranje sile).....	88
5.5.3 Preverjanje mejnih stanj in konstruiranje.....	90
5.6 Določila za sidranje in preklope	98
5.6.1 Splošno	98
5.6.2 Sidranje armature	99
5.6.3 Preklapljanje (nadaljevanje) armature	100
5.7 Projektiranje in konstruiranje sekundarnih potresnih elementov	101
5.8 Elementi betonskih temeljev	101
5.8.1 Področje uporabe	101
5.8.2 Vezne grede in temeljni nosilci	102
5.8.3 Stiki temeljnih nosilcev in sten z navpičnimi elementi zgornje konstrukcije	102
5.8.4 Betonski piloti, izdelani na mestu, in pilotne kape (blazine).....	103
5.9 Lokalni vplivi zaradi opečnih ali betonskih polnil	103
5.10 Določila za betonske medetažne konstrukcije (diafragme, plošče).....	104
5.11 Montažne betonske konstrukcije	104
5.11.1 Splošno	104
5.11.2 Stiki montažnih elementov	107
5.11.3 Elementi	108
6 Posebna pravila za jeklene stavbe	112
6.1 Splošno	112
6.1.1 Področje uporabe	112
6.1.2 Načini projektiranja	112
6.1.3 Zagotavljanje varnosti	113
6.2 Material	113
6.3 Vrste konstrukcij in faktorji obnašanja	114
6.3.1 Vrste konstrukcij	114
6.3.2 Faktorji obnašanja	117
6.4 Analiza konstrukcij	118
6.5 Pogoji projektiranja za zagotavljanje duktilnega obnašanja konstrukcij, ki veljajo za vse vrste konstrukcij	119
6.5.1 Splošno	119
6.5.2 Pogoji projektiranja za konstrukcije, sposobne sipati energijo	119
6.5.3 Pravila projektiranja za duktilne elemente v tlaku ali upogibu	119
6.5.4 Pravila projektiranja za elemente v nategu	119
6.5.5 Pravila projektiranja za spoje v območjih sisanja.....	120

6.6 Pravila projektiranja za pomične okvire	120
6.6.1 Osnovne zahteve	120
6.6.2 Nosilci.....	120
6.6.3 Stebri.....	121
6.6.4 Spoji med nosilcem in stebrom	122
6.7 Pravila projektiranja za okvire s centričnimi povezji	123
6.7.1 Osnovne zahteve	123
6.7.2 Analiza	124
6.7.3 Diagonalni elementi.....	125
6.7.4 Nosilci in stebri.....	125
6.8 Pravila projektiranja za okvire z ekscentričnimi povezji	126
6.8.1 Osnovna pravila.....	126
6.8.2 Potresni členi	126
6.8.3 Elementi, ki ne vsebujejo potresnih členov	129
6.8.4 Spoji v potresnih členih	129
6.9 Pravila projektiranja za konstrukcije obrnjenega nihala	130
6.10 Pravila projektiranja za konstrukcije z betonskimi jedri ali betonskimi stenami in pomične okvire v kombinaciji s povezji ali polnilni	130
6.10.1 Konstrukcije z betonskimi jedri ali betonskimi stenami	130
6.10.2 Pomični okviri v kombinaciji s povezji	130
6.10.3 Pomični okviri v kombinaciji s polnilni	130
6.11 Kontrola projektiranja in izdelave konstrukcije	131
7 Posebna pravila za sovprežne stavbe iz jekla in betona	132
7.1 Splošno	132
7.1.1 Področje uporabe	132
7.1.2 Načini projektiranja	132
7.1.3 Preverjanje varnosti.....	133
7.2 Materiali.....	133
7.2.1 Beton.....	133
7.2.2 Armaturno jeklo	133
7.2.3 Konstrukcijsko jeklo	134
7.3 Vrste konstrukcij in faktorji obnašanja	134
7.3.1 Vrste konstrukcij	134
7.3.2 Faktorji obnašanja	135
7.4 Analiza konstrukcij	136
7.4.1 Področje uporabe	136
7.4.2 Togost prečnih prerezov	136
7.5 Pogoji projektiranja za zagotavljanje duktilnega obnašanja konstrukcij, ki veljajo za vse vrste konstrukcij	136
7.5.1 Splošno	136
7.5.2 Pogoji projektiranja za konstrukcije, sposobne sipanja energije	136

7.5.3 Plastična nosilnost območij sipanja	137
7.5.4 Pravila konstruiranja sovprežnih spojev v območjih sipanja.....	137
7.6 Pravila za elemente	139
7.6.1 Splošno	139
7.6.2 Sovprežni nosilci iz jeklenih profilov in betonske plošče	141
7.6.3 Sodelujoča širina betonske plošče	142
7.6.4 Povsem obbetonirani sovprežni stebri.....	144
7.6.5 Delno obbetonirani elementi	146
7.6.6 Z betonom polnjeni sovprežni stebri	147
7.7 Pravila projektiranja in konstruiranja pomičnih okvirov	147
7.7.1 Posebne zahteve.....	147
7.7.2 Globalna analiza.....	147
7.7.3 Pravila za nosilce in stebre	148
7.7.4 Spoji prečka-steber	148
7.7.5 Pogoji, pri katerih je dovoljeno zanemariti vpliv sovprežnega delovanja med jeklenim profilom in betonsko ploščo.....	148
7.8 Pravila projektiranja in konstruiranja centrično zavetrovanih sovprežnih okvirov	148
7.8.1 Posebne zahteve.....	148
7.8.2 Globalna analiza.....	149
7.8.3 Diagonalni elementi.....	149
7.8.4 Nosilci in stebri.....	149
7.9 Pravila projektiranja in konstruiranja ekscentrično zavetrovanih sovprežnih okvirov	149
7.9.1 Posebne zahteve.....	149
7.9.2 Globalna analiza.....	149
7.9.3 Potresni členi	149
7.9.4 Elementi brez potresnih členov	150
7.10 Pravila projektiranja in konstruiranja sovprežnih konstrukcijskih sistemov, sestavljenih iz armiranobetonskih strižnih sten in jeklenih elementov.....	150
7.10.1 Posebne zahteve.....	150
7.10.2 Globalna analiza.....	151
7.10.3 Konstrukcijski detajli za sovprežne stene za stopnjo duktilnosti DCM	152
7.10.4 Konstrukcijski detajli za vezne nosilce stopnje duktilnosti DCM.....	152
7.10.5 Dodatni konstrukcijski detajli za stopnjo duktilnosti DCH.	152
7.11 Pravila projektiranja in konstruiranja za sovprežne strižne stene z jekleno ploščo	153
7.11.1 Posebne zahteve.....	153
7.11.2 Globalna analiza	153
7.11.3 Konstrukcijski detajli	153
7.12 Kontrola projektiranja in izdelave konstrukcije	153
8 Posebna pravila za lesene stavbe	154
8.1 Splošno	154
8.1.1 Področje uporabe	154

8.1.2 Definicije	154
8.1.3 Načini projektiranja	154
8.2 Materiali in lastnosti območij sipanja energije	154
8.3 Stopnje duktilnosti in faktorji obnašanja.....	155
8.4 Analiza konstrukcije.....	157
8.5 Konstrukcijska pravila.....	157
8.5.1 Splošno	157
8.5.2 Pravila za konstruiranje spojev	157
8.5.3 Konstrukcijska pravila za medetažne konstrukcije iz panelov (vodoravne diafragme).....	157
8.6 Preverjanje varnosti	158
8.7 Kontrola projektiranja in gradnje	158
9 Posebna pravila za zidane stavbe	160
9.1 Področje	160
9.2 Materiali in načini spajanja (zidarske zveze)	160
9.2.1 Vrste zidakov	160
9.2.2 Najmanjša trdnost zidakov.....	160
9.2.3 Malta	160
9.2.4 Spoj zidakov (zidarske zveze)	160
9.3 Vrste gradnje in faktorji obnašanja.....	160
9.4 Analiza konstrukcije.....	161
9.5 Merila za projektiranje in pravila za konstruiranje	162
9.5.1 Splošno	162
9.5.2 Dodatne zahteve za nearmirano zidovje, ki ustreza EN 1998-1:2005	163
9.5.3 Dodatne zahteve za povezano zidovje.....	163
9.5.4 Dodatne zahteve za armirano zidovje	164
9.6 Preverjanje varnosti.....	164
9.7 Pravila za "enostavne zidane stavbe"	165
9.7.1 Splošno	165
9.7.2 Pravila	165
10 Potresna izolacija	166
10.1 Področje uporabe	166
10.2 Definicije	166
10.3 Osnovne zahteve	168
10.4 Merila za izpolnitve osnovnih zahtev	168
10.5 Splošna določila za projektiranje	168
10.5.1 Splošna določila glede naprav	168
10.5.2 Kontrola neželenih pomikov	169
10.5.3 Kontrola različnih premikov tal pri potresu	169
10.5.4 Kontrola premikov, ki se nanašajo na okoliško zemljino in konstrukcije	169
10.5.5 Zasnova potresnoizoliranih konstrukcij.....	169
10.6 Potresni vpliv	169

10.7 Faktor obnašanja	170
10.8 Lastnosti izolacijskega sistema	170
10.9 Analiza konstrukcije	170
10.9.1 Splošno	170
10.9.2 Ekvivalentna linearna analiza	170
10.9.3 Poenostavljena linearna analiza	171
10.9.4 Modalna poenostavljena linearna analiza	173
10.9.5 Analiza časovnega odziva	173
10.9.6 Nekonstrukcijski elementi	173
10.10 Dokazi varnosti za mejno stanje	173
Dodatek A (informativni): Elastični spekter odziva za pomike	174
Dodatek B (informativni): Določitev ciljnega pomika za nelinearno-statično (“pushover”) analizo	176
Dodatek C (normativni): Projektiranje betonskih plošč sovprežnih nosilcev pomičnih okvirov v območju vozlišč nosilec-steber	180

iTeh STANDARD PREVIEW (standards.iteh.ai)

SIST EN 1998-1:2005

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/0d5aa4bf-9d77-46eb-bace-41f94c191d88/sist-en-1998-1-2005>

Predgovor

Ta evropski standard EN 1998-1, Evrokod 8: Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij – 1. del: Splošna pravila, potresni vplivi in vplivi na stavbe, je pripravil tehnični odbor CEN/TC 250 Konstrukcijski evrokodi, katerega sekretariat je na BSI. CEN/TC 250 je odgovoren za vse konstrukcijske evrokode.

Ta evropski standard mora postati nacionalni standard z objavo istovetnega besedila ali z uradno razglasitvijo najpozneje do junija 2005, nacionalni standardi, ki so z njim v nasprotju, pa morajo biti umaknjeni najpozneje marca 2010.

Ta dokument nadomešča ENV 1998-1-1:1994, ENV 1998-1-2:1994 in ENV 1998-1-3:1995.

Po določilih notranjih predpisov CEN/CENELEC so ta evropski standard dolžne sprejeti nacionalne organizacije za standarde naslednjih držav: Avstrije, Belgije, Cipra, Češke republike, Danske, Estonije, Finske, Francije, Grčije, Irske, Islandije, Italije, Latvije, Litve, Luksemburga, Madžarske, Malte, Nemčije, Nizozemske, Norveške, Poljske, Portugalske, Slovaške, Slovenije, Španije, Švedske, Švice in Združenega kraljestva.

Ozadje programa evrokodov

Komisija Evropskih skupnosti se je v letu 1975 na podlagi 95. člena Rimske pogodbe odločila, da sprejme akcijski program na področju gradbeništva. Cilj programa je bil odstraniti tehnične ovire pri trgovanju in uskladiti tehnične specifikacije.

Znotraj tega programa je Komisija spodbudila pripravo niza harmoniziranih tehničnih pravil za projektiranje gradbenih objektov, ki bi se sprva uporabljala kot alternativa različnim pravilom, veljavnim v posameznih državah članicah, končno pa bi jih nadomestila v celoti.

Komisija je s pomočjo upravnega odbora, v katerem so bili predstavniki držav članic, petnajst let vodila razvoj programa evrokodov, katerega rezultat je bila prva generacija evrokodov v osemdesetih letih 20. stoletja.

Leta 1989 so se Komisija in države članice EU in EFTA odločile, da na podlagi dogovora¹ med Komisijo in CEN z več pooblastili preneseno pripravo in objavljanje evrokodov na CEN, da bi evrokodi v prihodnje imeli status evropskih standardov (EN). To je evrokode dejansko povezalo z določbami vseh direktiv Sveta in/ali odločbami Komisije, ki se nanašajo na evropske standarde (npr. Direktiva Sveta 89/106/EGS o gradbenih proizvodih (CPD) in direktive Sveta 93/37/EGS, 92/50/EGS ter 89/440/EGS o javnih delih in storitvah ter ustrezne direktive EFTA, ki so bile sprejete za uveljavitev notranjega trga).

Program konstrukcijskih evrokodov obsega naslednje standarde, ki imajo na splošno več delov:

EN 1990	Evrokod:	Osnove projektiranja konstrukcij
EN 1991	Evrokod 1:	Vplivi na konstrukcije
EN 1992	Evrokod 2:	Projektiranje betonskih konstrukcij
EN 1993	Evrokod 3:	Projektiranje jeklenih konstrukcij
EN 1994	Evrokod 4:	Projektiranje sovprežnih jeklenih in betonskih konstrukcij
EN 1995	Evrokod 5:	Projektiranje lesenih konstrukcij
EN 1996	Evrokod 6:	Projektiranje zidanih konstrukcij
EN 1997	Evrokod 7:	Geotehnično projektiranje
EN 1998	Evrokod 8:	Projektiranje potresnoodpornih konstrukcij
EN 1999	Evrokod 9:	Projektiranje aluminijskih konstrukcij

¹ Dogovor med Komisijo Evropskih skupnosti in Evropskim komitejem za standardizacijo (CEN) o pripravi evrokodov za projektiranje stavb in gradbenih inženirskeih objektov (BC/CEN/03/89).

Evrokodi priznavajo odgovornost pristojnih oblasti v vsaki državi članici in jim dopuščajo pravico, da vrednosti, povezane z varnostjo, določajo na nacionalni ravni, od države do države različno.

Status in področje veljavnosti evrokodov

Članice EU in EFTA priznavajo evrokode kot referenčne dokumente za naslednje namene:

- kot način za dokazovanje ustreznosti stavb in gradbenih inženirskih objektov bistvenim zahtevam Direktive Sveta 89/106/EGS, zlasti bistveni zahtevi št. 1 »Mehanska odpornost in stabilnost« in bistveni zahtevi št. 2 »Varnost pri požaru«,
- kot podlago za specifikacijo pogodb za gradnjo gradbenih objektov in spremljajoče inženirske storitve,
- kot okvir za pripravo harmoniziranih tehničnih specifikacij za gradbene proizvode (EN in ETA).

Kjer se evrokodi nanašajo na gradbene objekte, so neposredno povezani z razlagalnimi dokumenti², navedenimi v 12. členu Direktive o gradbenih proizvodih (CPD), čeprav je njihova narava drugačna od narave harmoniziranih standardov za proizvode³. Zato morajo tehnični odbori CEN in/ali delovne skupine EOTA, ki pripravljajo standarde za proizvode, upoštevati tehnične vidike evrokodov, da bi s tem dosegli popolno usklajenost teh tehničnih specifikacij z evrokodi.

Evrokodi vsebujejo skupna pravila za vsakdanjo rabe pri projektiranju običajnih in inovativnih konstrukcij kot celote ali posameznih konstrukcijskih delov. Evrokodi ne vsebujejo posebnih določil za nenavadne oblike konstrukcij ali nenavadne projektne pogoje. V teh primerih je potrebno strokovno sodelovanje z izvedenci.

Nacionalne izdaje evrokodov

Nacionalna izdaja evrokoda vsebuje poleg celotnega besedila evrokoda (z vsemi dodatki), kot ga je objavil CEN, tudi morebitno nacionalno naslovnico, nacionalni predgovor in nacionalni dodatek.

Nacionalni dodatek lahko vsebuje le podatke o parametrih, ki so v evrokodu navedeni kot nacionalno določeni parametri (NDP). Ti parametri veljajo za projektiranje konstrukcij stavb in gradbenih inženirskih objektov v državi, v kateri bodo zgrajeni. To so:

- vrednosti in/ali razredi, kjer evrokodi dopuščajo alternative,
- vrednosti, kjer evrokodi navajajo le simbole,
- podatki, specifični za državo (geografski, klimatski itn.), kot je npr. karta snega,
- postopek, če jih evrokod dopušča več.

Nacionalni dodatek lahko vsebuje tudi:

- odločitev o uporabi informativnih dodatkov,
- napotke o dodatnih informacijah, ki niso v nasprotju z evrokodi, za pomoč uporabniku.

---

² V skladu s 3.3. členom CPD je treba bistvene zahteve v razlagalnih dokumentih konkretizirati tako, da se pri tem vzpostavi zveza med bistvenimi zahtevami in pooblastili za pripravo harmoniziranih EN ter smernic ETA/ETA.

³ V skladu z 12. členom CPD morajo razlagalni dokumenti:

- a) koncretizirati bistvene zahteve s poenotenjem izrazov in tehničnih podlag ter določitvijo razredov ali stopenj zahtevnosti za vsako zahtevo, kadar je to potrebno,
- b) nakazati metode za povezavo razredov ali stopenj zahtevnosti s tehničnimi specifikacijami, npr. metode računa in dokazov, tehnična pravila za projektiranje ipd.,
- c) biti uporabni kot podlaga za pripravo harmoniziranih standardov ali smernic za evropska tehnična soglasja.

Evrokodi imajo dejansko podobno vlogo pri bistveni zahtevi št. 1 in delno pri bistveni zahtevi št. 2.

Zveze med evrokodi in harmoniziranimi tehničnimi specifikacijami (EN in ETA) za proizvode

Harmonizirane tehnične specifikacije za gradbene proizvode morajo biti usklajene s tehničnimi pravili za objekte⁴. Nadalje morajo navodila, povezana z označevanjem CE gradbenih proizvodov, ki se sklicujejo na evrokode, natančno določiti, katere nacionalno predpisane parametre upoštevajo.

Dodatne informacije o EN 1998-1

Obseg EN 1998 je opredeljen v **1.1.1**, obseg tega dela EN 1998 pa je opredeljen v **1.1.2**. Dodatni deli EN 1998 so našteti v **1.1.3**.

EN 1998-1 je bil pripravljen z združitvijo ENV 1998-1-1:1994, ENV 1998-1-2:1994 in ENV 1998-1-3:1995. Kot je omenjeno v **1.1.1**, je treba pri projektiranju konstrukcij na potresnih območjih k določilom drugih ustreznih evrokodov (EN 1990 do EN 1997 in EN 1999) dodatno uporabljati določila EN 1998.

Eno od temeljnih vprašanj v EN 1998-1 je definicija potresnega vpliva (potresne obtežbe). Glede na velike razlike v potresni nevarnosti in seismogenih značilnostih držav članic je potresni vpliv opredeljen na splošno. Definicija omogoča uporabo raznih nacionalno določenih parametrov, ki naj bi se potrdili ali spremenili v nacionalnih dodatkih. Ne glede na to predstavlja uporaba skupnega osnovnega modela za predstavitev potresnega vpliva v EN 1998-1 pomemben korak k harmonizaciji predpisov.

EN 1998-1 vsebuje v delu, ki obravnava zidane stavbe, posebna določila, ki poenostavljajo projektiranje "enostavnih zidanih stavb".

Nacionalni dodatek k EN 1998-1

Ta standard vsebuje alternativne postopke, vrednosti in priporočila za razrede z opombami, ki kažejo, kje se lahko uveljavi nacionalna izbira. Zato naj bi nacionalna izdaja EN 1998-1 imela nacionalni dodatek z vsemi nacionalno določenimi parametri, ki jih je treba uporabiti pri projektiranju stavb in gradbenih inženirskeih objektov za graditev v tej državi.

Nacionalna izbira je v EN 1998-1:2004 dovoljena v:

Točka	Predmet
1.1.2(7)	Informativna dodatka A in B
2.1(1)P	Referenčna povratna doba T_{NCR} potresnega vpliva za zahtevo po neporušitvi (ali, enakovredno, referenčna verjetnost za prekoračitev v 50 letih, P_{NCR})
2.1(1)P	Referenčna povratna doba T_{DLR} potresnega vpliva za zahtevo po omejitvi poškodb (ali, enakovredno, referenčna verjetnost za prekoračitev v 10 letih, P_{DLR})
3.1.1(4)	Pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, da se opustijo posebne raziskave tal (dodatek k tistim, ki so potrebne za projektiranje na nepotresne vplive) in se lahko uporabijo standardne razvrstitve tal
3.1.2(1)	Shema razvrstitve tal, ki upošteva globoko geologijo, vključno s parametri S , T_B , T_c in T_D , ki opredeljujejo vodoravne in navpične elastične spektre odziva v skladu s 3.2.2.2 in 3.2.2.3
3.2.1(1), (2), (3)	Karte potresne nevarnosti s podatki o pospeških temeljnih tal
3.2.1(4)	Parameter (identifikacija in vrednost), ki določa mejno vrednost nizke seizmičnosti
3.2.1(5)	Parameter (identifikacija in vrednost), ki določa mejno vrednost zelo nizke seizmičnosti

⁴ Glej 3.3 člen in 12. člen CPD in tudi točke 4.2, 4.3.1, 4.3.2, in 5.2 v prvem razlagальнem dokumentu.